

RAN-2101000702050002

M.A. (Part-II) (External) Examination March - 2026
Sociology : Paper-10(B) - Industry and Society in India

[Total Marks: 100

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવલી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book. (2) પ્રત્યેક પ્રશ્નના ઉત્તર લખો. Attempt all questions. (3) પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે. Marks for the each question are indicated on the right side.	Seat No.: <table border="1"> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </table> Student's Signature						

- પ્ર-1. આધુનિક ઔદ્યોગિક સમાજના સંદર્ભમાં કાર્લ માર્ક્સના યોગદાનની ચર્ચા કરો. 20
અથવા
- પ્ર-1. ફ્રેન્ચ ક્રાંતિનો ઉદ્ભવ અને તેના યુરોપિયન સમાજ પરના પરિણામો પર એક વિસ્તૃત નોંધ લખો. 20
- પ્ર-2. સંગઠન શું છે? ઔદ્યોગિક સંગઠનના સંદર્ભમાં માળખાકીય સિદ્ધાંત સમજાવો. 20
અથવા
- પ્ર-2. ઔદ્યોગિક સમાજશાસ્ત્રમાં નૌકરશાલી અને વલીવટના મુખ્ય સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. 20
- પ્ર-3. વ્યવસ્થાપન શું છે? ઔદ્યોગિક સંસ્થામાં તેના સ્વરૂપ અને કાર્યોનું વર્ણન કરો. 20
અથવા
- પ્ર-3. કાર્યની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો. ભારતમાં ઔદ્યોગિક કામદારોની પ્રતિબદ્ધતા અને ઉત્પાદકતાને પ્રભાવિત કરતા પરિબળો સમજાવો. 20
- પ્ર-4. તમે સંઘર્ષના નિરાકરણ દ્વારા શું સમજો છો? ઔદ્યોગિક સંઘર્ષમાં ચુકાદાની પ્રક્રિયાની ચર્ચા કરો. 20
અથવા
- પ્ર-4. “ભારતમાં ઔદ્યોગિક શ્રમિકોનું સામાજિક બંધારણ” પર એક નિબંધ લખો. 20
- પ્ર-5. ટ્રેડ યુનિયનને વ્યાખ્યાયિત કરો. ઉદ્યોગોમાં ટ્રેડ યુનિયનની ભૂમિકાનું વર્ણન કરો. 20
અથવા
- પ્ર-5. ટૂંક નોંધ લખો. (10+10 =20)
- અ) ઔદ્યોગિક કામદારોના કલ્યાણ માટે રાજ્ય કાયદાઓ.
- બ) ઔદ્યોગિક સમાજશાસ્ત્રમાં સંશોધનનાં પ્રશ્નો.

ENGLISH VERSION

- Q-1.** Discuss the contribution of Karl Marx with reference to modern industrial society. **20**
- OR**
- Q-1.** Write a detailed note on "Emergence of French revolution and its consequences on European society". **20**
- Q-2.** What is organisation? Explain structuralist theory with reference to industrial organisation. **20**
- OR**
- Q-2.** Discuss the major theories of bureaucracy and administration in industrial sociology. **20**
- Q-3.** What is management? Describe its nature and functions in an industrial organisation. **20**
- OR**
- Q-3.** Clarify the concept of work. Explain the factors influencing commitment and productivity of the industrial workers in India. **20**
- Q-4.** What do you understand by resolution of conflict? Discuss the procedure of adjudication in an industrial conflict. **20**
- OR**
- Q-4.** Write an essay on "Social composition of industrial labour in India". **20**
- Q-5.** Define trade union. Describe the role of trade union in industries. **20**
- OR**
- Q-5. Write short notes.** **(10+10=20)**
- a) State legislations for the welfare of industrial workers.
 - b) Problems of research in industrial sociology.
-